

Bezpieczne przejście na podzielniki elektroniczne

Jerzy Gajewski

Artykuł stara się opisać sposób uniknięcia problemów z rozliczaniem podzelników elektronicznych, szczególnie w lokalach rozliczanych szereg lat przy użyciu podzelników wyparkowych (kapilarnych lub fiolkowych).

Podzelniki elektroniczne od wyparkowych nie różnią się pod względem działania (również całkują temperaturę w czasie). Ich plusami bez wątpienia są:

- mniejsza możliwość nieuprawnionej ingerencji w wartość odczytu,
- mniejsza zależność od zachowania technologicznych rygorów przy produkcji kapilary/fiolki oraz cieczy,
- tańsza obsługa i ekologia (nie trzeba co roku wymieniać kapilary/fiolki i plomby),
- większa kontrola pracy urządzenia (dane statystyczne zapisywane w pamięci podzelnika),
- **brak „zimnego parowania”.**

Ostatnia z zalet w pewnych okolicznościach staje się problemem, otóż **nie należy rozliczać podzelników elektronicznych na zasadach określonych w Regulaminach Spółdzielni dla rozliczeń z użyciem podzelników kapilarnych**. Szczególnie dotyczy to zapisów o podziale kosztów ogrzewania na koszt stały (rozliczany z powierzchni) i koszt zmienny (rozliczany ze wskazań podzelników).

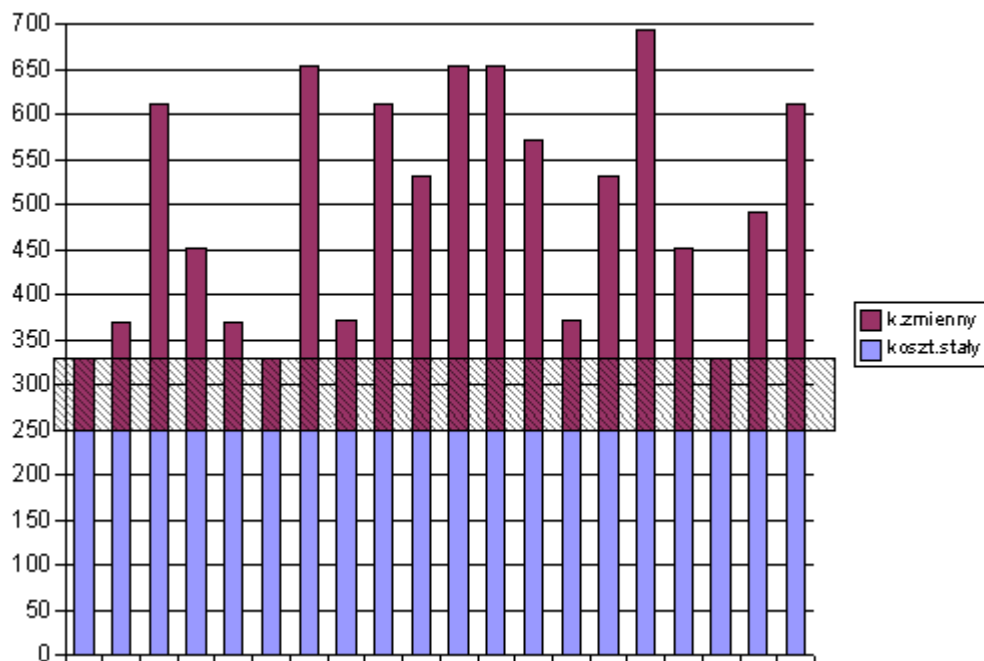
Poniżej przedstawię możliwie uproszczony model rozliczenia przykładowego budynku (każdy lokal posiada 20m² powierzchni i jeden grzejnik z podzelnikiem). W każdej wersji rozliczenia jako koszt całkowity ogrzania przyjęta zostanie wartość 10 000zł.

Pierwsza tabela prezentuje rozliczenie na podstawie wskazań podzelników kapilarnych przy założonym koszcie stałym 50%.

Lokal	Odczyt	Wsp.kor.	Pow.	Moc	wsk.skor	koszt.stały	k.zmienny	koszt całk	zł/metr/m-c
1	2	1	20	2000	5,88	250,00 zł	80,65 zł	330,65 zł	1,38
2	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	120,97 zł	370,97 zł	1,55
3	9	1	20	2000	26,47	250,00 zł	362,90 zł	612,90 zł	2,55
4	5	1	20	2000	14,71	250,00 zł	201,61 zł	451,61 zł	1,88
5	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	120,97 zł	370,97 zł	1,55
6	2	1	20	2000	5,88	250,00 zł	80,65 zł	330,65 zł	1,38
7	10	1	20	2000	29,41	250,00 zł	403,23 zł	653,23 zł	2,72
8	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	120,97 zł	370,97 zł	1,55
9	9	1	20	2000	26,47	250,00 zł	362,90 zł	612,90 zł	2,55
10	7	1	20	2000	20,59	250,00 zł	282,26 zł	532,26 zł	2,22
11	10	1	20	2000	29,41	250,00 zł	403,23 zł	653,23 zł	2,72
12	10	1	20	2000	29,41	250,00 zł	403,23 zł	653,23 zł	2,72
13	8	1	20	2000	23,53	250,00 zł	322,58 zł	572,58 zł	2,39
14	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	120,97 zł	370,97 zł	1,55
15	7	1	20	2000	20,59	250,00 zł	282,26 zł	532,26 zł	2,22
16	11	1	20	2000	32,35	250,00 zł	443,55 zł	693,55 zł	2,89
17	5	1	20	2000	14,71	250,00 zł	201,61 zł	451,61 zł	1,88
18	2	1	20	2000	5,88	250,00 zł	80,65 zł	330,65 zł	1,38
19	6	1	20	2000	17,65	250,00 zł	241,94 zł	491,94 zł	2,05
20	9	1	20	2000	26,47	250,00 zł	362,90 zł	612,90 zł	2,55

Rozpiętość kosztu ogrzewania pomiędzy najdroższym (2,89zł/m²/miesiąc) i najtańszym (1,38zł/m²/miesiąc) lokalem wynosi 110%.

Na kolejnej stronie przedstawiam to samo rozliczenie w formie wykresu.

Na wykresie zaznaczony został obszar kosztów zmiennych lokali (liczonych ze wskazań podzielników wyparkowych), który ustalony jest na pewnym minimalnym poziomie różnym od zera z racji zimnego parowania. Koszt ten z powodu występowania w każdym lokalu zwiększa rzeczywisty udział kosztu stałego w rozliczeniu o zaznaczony obszar.

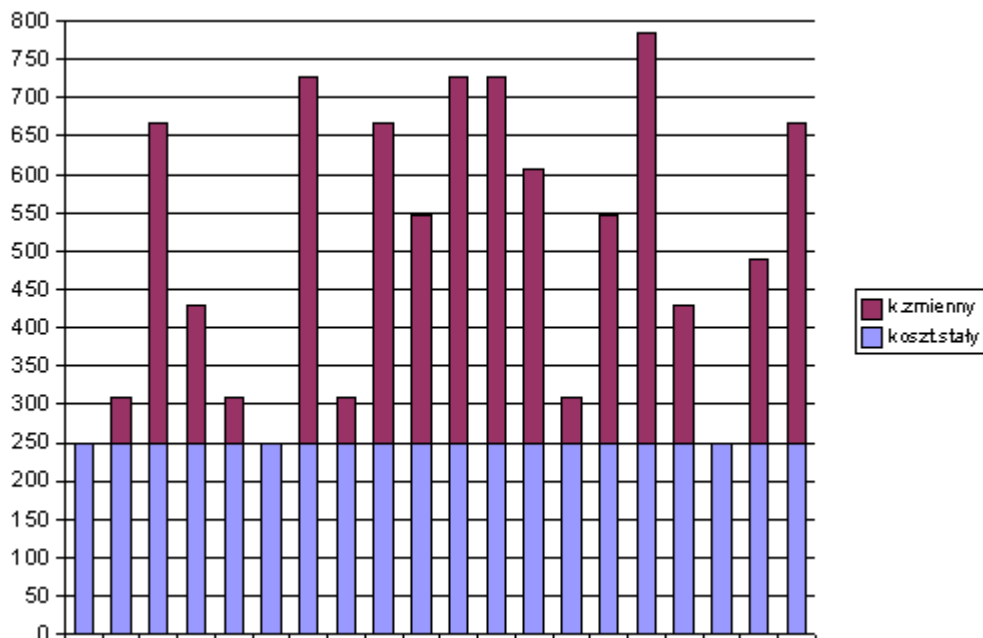
W przypadku tego rozliczenia zaznaczony obszar obejmuje 32,26% kosztu zmiennego. W rezultacie ta część kosztu zmiennego obliczeniowo stanowi stałą część, którą każdy lokal opłaca.

Następne rozliczenie dotyczy tego samego węzła grzewczego ze wskazań, które wystąpiłyby przy użyciu podzielników elektronicznych i zachowaniu udziału kosztów stałych 50%.

Wprowadzenie do zasobów Spółdzielni podzielników elektronicznych (które nie są obciążone zjawiskiem zimnego parowania) powoduje zmniejszenie rzeczywistego kosztu stałego (nie pojawia się w tym przypadku stała część kosztu zmiennego - zaznaczony obszar wcześniejszego wykresu) i w rezultacie następuje znaczące zwiększenie różnic w koszcie ogrzewania poszczególnych lokali.

Lokal	Odczyt	Wsp.kor.	Pow.	Moc	wsk.skor	koszt.staly	k.zmienny	koszt całk	zł/metr/m-c
1	0	1	20	2000	0	250,00 zł	0,00 zł	250,00 zł	1,04
2	1	1	20	2000	2,94	250,00 zł	59,52 zł	309,52 zł	1,29
3	7	1	20	2000	20,59	250,00 zł	416,67 zł	666,67 zł	2,78
4	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	178,57 zł	428,57 zł	1,79
5	1	1	20	2000	2,94	250,00 zł	59,52 zł	309,52 zł	1,29
6	0	1	20	2000	0	250,00 zł	0,00 zł	250,00 zł	1,04
7	8	1	20	2000	23,53	250,00 zł	476,19 zł	726,19 zł	3,03
8	1	1	20	2000	2,94	250,00 zł	59,52 zł	309,52 zł	1,29
9	7	1	20	2000	20,59	250,00 zł	416,67 zł	666,67 zł	2,78
10	5	1	20	2000	14,71	250,00 zł	297,62 zł	547,62 zł	2,28
11	8	1	20	2000	23,53	250,00 zł	476,19 zł	726,19 zł	3,03
12	8	1	20	2000	23,53	250,00 zł	476,19 zł	726,19 zł	3,03
13	6	1	20	2000	17,65	250,00 zł	357,14 zł	607,14 zł	2,53
14	1	1	20	2000	2,94	250,00 zł	59,52 zł	309,52 zł	1,29
15	5	1	20	2000	14,71	250,00 zł	297,62 zł	547,62 zł	2,28
16	9	1	20	2000	26,47	250,00 zł	535,71 zł	785,71 zł	3,27
17	3	1	20	2000	8,82	250,00 zł	178,57 zł	428,57 zł	1,79
18	0	1	20	2000	0	250,00 zł	0,00 zł	250,00 zł	1,04
19	4	1	20	2000	11,76	250,00 zł	238,10 zł	488,10 zł	2,03
20	7	1	20	2000	20,59	250,00 zł	416,67 zł	666,67 zł	2,78

Rozpiętość kosztu ogrzewania pomiędzy najdroższym (3,27zł/m²/miesiąc) i najtańszym (1,04zł/m²/miesiąc) lokalem wynosi 214%. Zwiększyła się o 104% w stosunku do rozliczenia z użyciem wskazań podzielników wyparkowych. Na następnej stronie przedstawiam wykres tego rozliczenia.

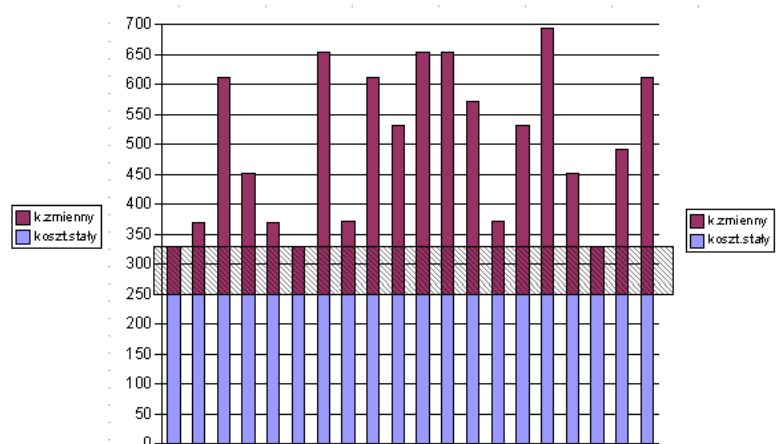
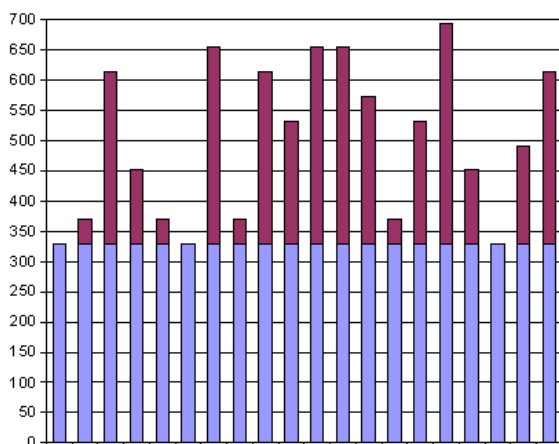

W powstałej sytuacji aby rozliczenie ciepła z użyciem podzielników elektronicznych cechowało się podobną rozpiętością kosztu ciepła dla poszczególnych lokali co przy użyciu podzielników wyparkowych - **należy zwiększyć regulaminowy udział kosztów stałych przyjmowanych do rozliczenia.**

Następne rozliczenie wykonane jest na podstawie wskazań podzielników elektronicznych ale przy zwiększonym udziale kosztu stałego z 50% do 66%.

Lokal	Odczyt	Wsp.kor.	Pow.	Moc	wsk.skor	koszt.staly	k.zmienny	koszt całk	zł/metr/m-c
1	0	1	20	2000	0	330,00 zł	0,00 zł	330,00 zł	1,38
2	1	1	20	2000	2,94	330,00 zł	40,48 zł	370,48 zł	1,54
3	7	1	20	2000	20,59	330,00 zł	283,33 zł	613,33 zł	2,56
4	3	1	20	2000	8,82	330,00 zł	121,43 zł	451,43 zł	1,88
5	1	1	20	2000	2,94	330,00 zł	40,48 zł	370,48 zł	1,54
6	0	1	20	2000	0	330,00 zł	0,00 zł	330,00 zł	1,38
7	8	1	20	2000	23,53	330,00 zł	323,81 zł	653,81 zł	2,72
8	1	1	20	2000	2,94	330,00 zł	40,48 zł	370,48 zł	1,54
9	7	1	20	2000	20,59	330,00 zł	283,33 zł	613,33 zł	2,56
10	5	1	20	2000	14,71	330,00 zł	202,38 zł	532,38 zł	2,22
11	8	1	20	2000	23,53	330,00 zł	323,81 zł	653,81 zł	2,72
12	8	1	20	2000	23,53	330,00 zł	323,81 zł	653,81 zł	2,72
13	6	1	20	2000	17,65	330,00 zł	242,86 zł	572,86 zł	2,39
14	1	1	20	2000	2,94	330,00 zł	40,48 zł	370,48 zł	1,54
15	5	1	20	2000	14,71	330,00 zł	202,38 zł	532,38 zł	2,22
16	9	1	20	2000	26,47	330,00 zł	364,29 zł	694,29 zł	2,89
17	3	1	20	2000	8,82	330,00 zł	121,43 zł	451,43 zł	1,88
18	0	1	20	2000	0	330,00 zł	0,00 zł	330,00 zł	1,38
19	4	1	20	2000	11,76	330,00 zł	161,90 zł	491,90 zł	2,05
20	7	1	20	2000	20,59	330,00 zł	283,33 zł	613,33 zł	2,56

Poniżej wykresy z rozliczenia podzielników elektronicznych (koszt stały 66%) i wyparkowych (50%).

Jak można zauważyć wykresy są identyczne co do udziału w koszcie ogrzewania całego węzła grzewczego (koszty ogrzania poszczególnych lokali różnią się w granicach złotówki), zatem rozliczenie podzielników elektronicznych z przyjęciem kosztów stałych 66% dało taką samą rozpiętość rozliczenia jak rozliczenie podzielników kapilarnych przy koszcie stałym 50%. Rozpiętość ta wynosi 110%.

Przy obliczeniach tych staje się również jasne, że bardzo dobrą alternatywą jest przyjęcie w regulaminach rozliczeń c.o. pewnego zakresu rozpiętości rozliczenia (pod względem kosztu ogrzewania najtańszego i najdroższego lokalu) zamiast sztywno ustawionego udziału kosztów stałych, które powoduje zmianę rozpiętości w kolejnych rozliczeniach (przy użyciu jednakowych podzielników).

Jeżeli nie ma możliwości zmiany regulaminu wykonujemy rozliczenie z opcją normalizacji działek skorygowanych, która również pozwala na prawidłowe rozliczenie, zwiększa jednak złożoność obliczeniową i utrudnia lokatorowi sprawdzenie poprawności rozliczenia przy użyciu wydruku indywidualnego rozliczenia kosztów ogrzewania i kalkulatora.

Jeżeli mają Państwo zapytania - zapraszamy do kontaktu z naszą firmą.

CIEPŁO Corporation
ul. Staszica 14
41-400 Sosnowiec
tel. 032 291 06 77
fax 032 266 18 77